

THESES PHYSICAE
DE GENERATIONE ET CORRUPTIONE

Quas
FAVENTE DEO OPT. MAX. DEFENDERE
conabos sub praesidio Genuini et D.M. Thomatis
*Ecklinus Exklini Philosophiae Professoris in alma
Academia Santandrensis
dignissimi.*

Tobias Miczbekius.

Ad diem Aprilis, In Colloge Mariane

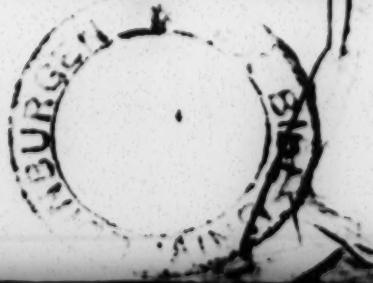
IVSTITI MECENAS.

EDINBURG

Excudebat Robertus Charteris.

Cum Privilegio Regiae Maiestatis.

CLARISSIMIS ORNAT'SS, D. PROFESSORI-
būs Sacrosanctæ Theologie in Lycæo Andræano

D. Andrea Melatino.
D. Iohanni Ionitano,
D. Patricio Melatino.

Has de generatione & corruptione Theses in debitæ obser-
vantia signum lubens mittoque D.D.D. defendens

Tobias Mierbekius.

Theses Physicæ de Ortu ET INTERITV.

THEISIS PRIMA

DOCTRINA QVAM Philosophus, in superioribus libris, primum de corpore naturali in universum qua tale est, diligenter disseruisset, deinde æterni simplicisque corporis præcipue celestis, tractationem absolvisset, consenseraneum erat ut deinceps de caducis corporibus maximeque mixtis, qua propriam naturam sortita sunt, disputationem institueret, cuius quidem disputationis summa in hoc tempore, quam scripserit paucissimis thesibus, complecti studebimus.

II.

Vestigiis itaque Philosophi insistentes, prium de propositi corporis principiis primis atque antiquissimis, deinde de eius affectionibus, tum de materia proxima sive elementis, postremo de affectionum efficiente & fine universalis dicamus.

III.

Principia tria sunt, materia, & duo contraria: ac ista quidem esse inductione constat, illam vero dari Demonstratione ostenditur.

IV.

Materia pro duplice notione, duplum suscipit definitionem, quod ad priorem notione, sola Analogia intelligitur, & a Metaphysico per negationem definitur, quod nihil sit omnium Categoriarum actu, potestate tamen omnia, in posteriore a Physico definitur, totius naturæ fundamentum, id est, subiectum primum ex quo generentur, itemque ultimum in quod omnia denique resoluantur.

A

V. Nos autem

THESES PHYSICAS

V.

Non autem putandum est materiam esse incorpoream, magis quam immateriale, imo reapse nihil est quam corpora substantia, potentia universali & quantitate indefinita per se prædicta, ac proinde per se quoque dividua, cum forma non nisi ad eius divisionem dividatur, tametsi non eadem ubique & par divisio (quia nec inherentia omnium formarum uniusmodi) reperiatur.

VI.

Materia hæc propter adiunctam privationem causa est & origo omnis vicissitudinis, in rerum natura, ac mutabilitatis corruptivæ, id est, quæ inter contraria existit: est enim instar Protei cuiusdam, in aliam a: que aliam faciem subinde commigrans.

VII.

Privatio quidem non tam causa, quam occasio, aut conditio quædam materiæ ad mutationem subeundam necessaria videtur: estque vacuitas formæ insubiecto cum facultate proxima ad eam recipiendam coniuncta, nulla igitur querenda communis privatio, ut nec forma communis.

VIII.

Forma est inlxm ratioque & essentia corporis Physici, quæ propriece bonum, experendum, & diuinum quiddam appellatur

IX.

Si. e forma ne punctum quidem temporis existit materia, quum uniusrei interitus semper est alterius ortus, & contra:quare ortus interitusque vices perpetuo perdurare nihil mirum est,

X.

Materia sane a forma omnem determinationem actumque accipit, sed aliud per præscriptionem, & configurationem, aliud per educationem, & expressionem.

XI.

Tota vero, quanta quanta est, unius est & eiusdem rationis & naturæ, non tamen continua, ne omnia in unum evadant individuum: econtrario formæ non sunt inter se vñivocæ: sed specierum varietate

DE ORTV & INTEGRITV.

variorum variae quas sua præsentia constitunt, quarumque rationes & essentiaz dicuntur, vnde apparet eorum temeritas qui studo ideam essentiale affingunt.

XII.

Nec solum formam speciem & essentiam tribuit, sed individuum quoque & existentiam constituit illius rei index est omnium in suo genere, quoad proprietates esseiales similitudo, huius vero singularum tanta varietas in circumscriptionibus singulatibus seu conditionibus, ut scholastici vocant, individuantibus.

XIII.

Hactenus de principiis sequuntur affectiones sex, generatio, corruptio, alteratio, accretio, decretio, contactus, actio, passio, mixtio, de quibus singulis ordine dicendum erit.

XIV.

Generatio est simplex, vel ~~multa~~, utraque rursus tripartito distinguitur, nam cum substantia præstantior nascitur, aut etiam magis sensibilis in lucem editur, vulgo videtur generatio absolute, si deteriorius quid minusve in sensu incurrens procreetur, secundum quid fieri dicitur apud sapientes autem cuiuscunque tandem substantiaz productio, omnino & simpliciter, accidentis contra, ex accidente generatio censetur.

XV.

Simplex igitur generatio in tertia significatione, est transitus ab non esse hoc, ad esse hoc, corruptio simplex de esse ad non esse, nam definitio illa Aristotelica, mutatio totius in totum nullum manente sensibili ut subiecto eodem utramque complectitur, & mutationem substantialem in genere nobis explicat.

XVI.

In corruptione non semper fieri refutatio usque ad materiam primam, præsertim cum accidentia genito & corrupto communia non solum specie, sed etiam numero eadem remaneant: in vi-
cietium quoque interitu forma aliqua seruatur, quæ postea putre-

T H E O R Y S O F N A T U R A / C H A P

dine, extinguitur ut tandem ad eadem specie saltum elementum
rescedat.

XVII.

Neque enim natura saltum facit, sed iisdem ferme gradibus
quibus alcederat, rufus descendit, eademque vestigia retro
quasi relegit: quoniam autem nonnulla accidentia esse fixa
bent & stabile, nec formæ successuæ nullo modo repugnant, id.
circo hæc talia non migrare nihil prohibet.

XVIII.

Alteratio est mutatio subiecti sensibilis permanentis secun-
dum affectiones contrarias vel intermedias: hæc instrumentum
est & preparatio ad generationem, quæ in eius vñimo momento
emergit: interdum ad generationem non spectat: ipsa quidem con-
tinua est generatio vero momentanea.

XIX.

Accretio est extensio ad ampliorem quantitatem partium
omnium secundum formam, ex alimento ab anima per calorem
nativum profecta, ut animans iustam perfectamque statuam ad-
eptum, vitales actiones facilius exercere, imprimis vero, ut sibi
simile procreare valcat.

XX.

Nutritio accretionem comitatur a qua sola ratione differt
pertinetque ad individui conservationem, sicut accretio ad speciei
propagationem: vnde vivens, quoad vivit, nutritur cum ad que-
cumque tempus augeatur.

XXI.

Ossium consolidatio atque induratio accretionem sustinet, non
ratio aliqua aut consilium animæ vegetantis, post calore na-
turali certis de causis defervescentem, decrevit animans, & ad integ-
ritatem paulatim relabitur.

XXII.

Videtur autem accretionis tractatio ab hoc loco paulo alio
ri, & per accidens ob adversiorū improbitatem inducta ideo.

DE QUINTO & INTERITV.

quod obsecundum modum amorem estima, h. i. s. p. 24. & postea ad finem eius capitii. ~~etiam~~ ^{etiam} dicitur appellatur, ubi mirum est doctores. Conimbricenses ~~etiam~~ ^{etiam} tibiam interpretari, quam in Orthographia vocabuli minime peccent.

XXIII.

Ergo augmenti tractationem ea prudentia temperavit Philosophus, ut hic eius essentiam, & ab aliis mutationibus differentiam inodice declararit, distinctiore interim expositione, causamque explicacione accurratione in suum locum reservata.

XXIV.

Tactus Physicus, vs Mathematicum, Metaphoricum & omnino improrix dictum, missum faciamus, est cum discretarum magnitudinum, quae inter se agendi patientique vim obtinent, extremitates coniunguntur.

XXV.

Agio quod tale est actu formalis sive officiis in potentia tale intra Sphæram activitatis suæ collocatum, idque tangendo aut mediate aut immediate quatenus potentiam patientis ad similem sui actum reducere conatur, quare cognatum & unum non agit in se ipsum.

XXVI.

Ezallata definitione elicetur duplex actionis divisio nam alia est univoca, alia & quievoca, alia principalis, alia reciproca, quam reactionem vocant quae repetitur in iis duntaxat, quae in materia communicant, unde obiter colligimus celestia & aedifica ex diversis materialibus constare.

XXVII.

Alteratio ab actione & passione non admodum differt, certe rite utraque mixtioni inservit, quae mixti generatione distinguitur, quatenus ipsa gradus retento potius respicit, cum generatione mixti ad gradus mixtilium amissis referatur.

XXVIII.

Mixtio est mixtilium alteratorum uno: vires namque ele-

THESES. PARTS 16 OF 33
mixtilium in ratione observationis, id est, realiter non formaliter habet
estas tunc qualitates, sumi formam ipsius.

XIX.

Mixtilium conditiones tres traduntur, ut sint mutuo activa
& passiva, ut facile dividit & communis possint, ut viribus & molli-
bus propemodum exsequuntur.

XX.

Hacten us de affectionibus, sequuntur elementa, quae quod
sunt mixtilia, debent quatuor illis primis qualitatibus tractabili-
bus, tanquam propriis formis, calori, frigori, humoris, siccitati, ad
quas ceterae omnes eius generis qualitates facile revocantur.

XXXI.

Harum contrarieatum pars alterum actuum est, alterum
passivum

XXXII.

Calor est quod cogit Homogenea per se, frigus quod om-
nia promiscue congregat tam Heterogenea quam Homogenea:
humor quod propriis finibus agre corectur, siccum quod suo
quidem termino facile continetur, alieno non item.

XXXII.

Prædictæ qualitates nec propter intensionem aut remissio-
nem nec propter causarum efficientium discriminem specie differunt,
quocirca calorem coelestem seu vitalem, ab elementari calore
specie differe negamus.

XXXIII.

Cumque priuarum qualitarum quatuor ratiōne sint
combinations utiles ac consistentes, totidem quoque esse ele-
menta nobis sit verisimile.

XXXV.

Vnumquodque pono elementum qualitarum alterum ma-
gis propriam, magisque ipsius familiarem sibi vendicare, in utre-
trem a utramque, media alteram sumitam postulante, cuiusovi-
ratio ex lib. Meteor. petenda est.

DE ORTV & INTERITV.

xxxvi.

Quia vero omnia omnibus sunt contraria, ideo omnia invicem in uno cibroque commutantur, celerius tamen quæ symbolo inter se conveiunt, quanto nimis facilius est unum, quam duo expugnare.

xxxvii.

Ergo aut imparibus concurrunt viribus, unde alterius corruptio, alterius generatio consequitur, quas quidem mutationes obiter, & quasi ex secundario naturæ consilio perpetuantur: aut quodammodo paribus: unde mixtio seu generatio mixti, quæ primarij naturæ proponitur.

xxxviii.

Ac dominatur quidem reliquis unum, cuius ingenium ac motum mixtum ipsum imitatur, verum non ita ut instar tyranii omnia ad fiscum suum rapientis, cetera omnia in suam naturam plane convertat.

xxxix.

Nam cum ea res deducta est, ut colluctando ex calido calidum frigidum, nec non ex frigido frigidum calidum, imo vero ex igni ignis aqua, ex aqua aqua ignis efficiatur, id est, vitrumque in neutrum & mediumquoddam quasi initio naturæ sedere, paceque sancta concesserit, tum demum perfecta & celebrata mixtio iudicatur.

XL.

Perfecte mixta ex omnibus constant elementis, id quod ex viventium quoque nutrificatione perspicuum est nihil enim uno mero elemento nutritur: atque unumquodque ex iisdem alitur & constituitur.

XL I.

Medium illud nequaquam habet præcise in punto individuo, quum imo variū est ac multiplex, non tamen infinitum, namque inter extrema contraria interiacent, finita sunt necesse est, autore Aristotele cap 6. de Sensu & Sensibili, ubi docet sensilia qua in continuo

THESES PHYSICÆ

tinuo, infinite dividi posse, quæ genera quædam, in certas ac finitas species secari: quod profecto posterius, de formis essentialibus multo verius predicitur, quemadmodum prius illud qualitatibus magis competere videtur.

XLI.

Idem medium ratione qualitatum ad mediocritatem redactarum, temperamentum apud medicos & Philosophos vocatur, estque duplex, ad iustitiam, ad pondus, prius omnibus ineſt pro sua cuique natura, & in animalibus sanitatem efficit aut morbum, prout naturalem constitutionem teneret, vel non teneret: temperamentum ad pondus æquale, ut maxime demus in corpore inanimato reperiri posse, attamen in nulla parte animalis, nedium in cius corpore, diutius consistere potest.

XLII.

Eandem distinctionem Arithmeticæ & Geometricæ medii vocabulis, non incommode explicare licebit.

XLIII.

Iam forma mixti duplex est, altera mixtionis vocatur, quæ formis elementaribus non est superaddita, sed ex iis quodammodo conflata: altera etiam mixta dicitur, quæ superaddita est cuiusmodi est sola anima.

XLIV.

An vero plures mixtorum species à natura progigni queant quæsitus est aberuditis, nos ea de re nihil dubitamus, quandoquidem mundi perfectionem ex voluntate non ex potentia divina metimus, sed neque insitionem arborum novam facere speciem arbitramur, neq. deletis omnibus roris (quod equidein vix vñquam accidere crediderim) aut vitibus ab insano aliquo Lycurgo radicatus excisis, primæ roros primæ uvae novæ speciei exortum putaremus.

XLV.

Subtilior est quæstio & sublimior, potuerint nec species rerum melius

DE ORTV & INTERIT.

melius fieri, quam in quomodo facte sunt? cui breviter respondeamus.
Denum, si aliter facere voluisse sit se, etiam recte factarum suisse, sed
postquam fecit, iam non esse integrum aliter facere, nisi duas veri-
tas, duas essentias, duas perfectiones, duasq. ut ita dicam, recti-
tudines ciuidem rei concedamus.

XLVII.

Atque haec de elementis, restat ut mutationum expositarum
efficientem, ac finem communem investigemus.

XLVIII.

Movens Solis per circulum obliquum, quem Zodiacum vocant,
qua continuitus generationis perpetuitatem procurat, quae cqua-
biliter in aequalis, generationis & corruptionis naturalis vicissitu-
tudines paribus momentis dispensat ac moderatur, quamobrem
minus recte doctissimus Zabarella mutationis perpetuitatem,
conversioni primi mobilis, acceptam refert.

XLIX.

Finis generationis est forma, hoc est speciei propagatio ad per-
fectionem universi conseruandam, finis, inquam, cuius gratia, nam
finis cui est individuum quodlibet, cui haec qualiscunque paratur
sterilitas, ac divinitatis tenue simulacrum, est & aliis finis cui
communis, nempe cunctarum specierum respectu, isque duplex,
unus inferior, homo scilicet, ad cuius usum, alter superior, Deus,
ad cuius gloriam cuncta referuntur, falsum igitur, Cardani dog-
ma, utriusque finis habita ratione nonnullas species ad varietatem
tantum vel ad ornatum mundi pertinere.

L.

In finis explicatione, divinitus dictum est ab Aristotele: οὐ εἰς
αντιγράφει τὸ ὄντα, si modo verum Deum intellexit, ac non potius intel-
ligentiam solaris orbis motricem, aut naturam vagam, quam
barbari naturalem & universalem nominant: sed mox cum inserit,
aliter fieri non posuisse, & hanc scilicet rationē specierum conser-
vandum Deo reliquam suisse, ab eoque haec nostrata longius,
nescio

nescio quomodo distare, neceffari quo quandam Deo impo-
videtur, quoniam materies impossibilitatem cui conformatio-
re aut vincere, formamque cum ea in perpetuum coniungere
nequire: quodquidem divinum omnipotentem, cum omnipre-
sens aperte adverfatur.

LI.

Cavendum autem ne existimemus omnia naturalia corpora
vum procreandi sibi simile habere, quod iis solum quae aequivoco
generantur, convenit: verbi gratia elementis ut diximus per ac-
cidens, animatis plerisque omnibus per se & proprie-
tatem, non enim ut sol & horum hominem, sic sol & musca musca, multoque mi-
nus sol & lapis lapidem generant, itaque animata cum universaliter
generante magna ex parte concurrunt activè, inanimata con-
creta nec activè nec passivè ad ullius rei generationem conspi-
rat, nam & ipsa ab elementis proxime generatur, & alienæ genera-
tioni, tanquam elementa, subiicitur: quippe de gradu atque inte-
gritate naturæ suæ iam deicta, quæ in individua quadam simplici-
que formalitate, veluti numeri unitate suprema, posita erat.

COROLLARIVM.

CVM generatio a conversione rotunda dependeat, ipsa que-
que circulum quendam meditatur, sed in aliis velut in ele-
mentis ac meteoris nonnullis, manifestius in aliis, presertim ani-
malibus obscurius appetet, unde rectus ortus eis tribui solet: in
neutr's tamen ad idem numero redditur: quanquam generans cau-
sa eadem numero manens, ad idem numero punctum quotannis
revertatur: quæ doctrina, ut magnum animum Platonis de gene-
rali omnium rerum, quasi postlimino, in integrum restitutione,
nec non summa Pythagorea de ~~separacione~~ vehementer improbat,
ita resurrectioni corporum nostrorum nihil quicqua derogat,
exterum generationis necessitas in mundo inferiore non privat
alicuius individui respectu, sed reip. i. specierū omniam, totiusq.
universi causa, quod omnibus suis numeris perfectum & absolvit
esse oportet, a Philosopho intelligitur.

n doctissimum iuvenem D.

**Tobiam Mierbekanum Antuerpianum de Ortū
& Interitū Egregie differentem.**

Mperfecta Venus quæ morte remansit Apellis,
Quotquot erant orbis, sp̄reverat artifices.
Spem quippe abstulcrat cunctis decus oris, vt esset
Nemo senis Coi qui sequeretur opus.
Sicutum, Aristoteles, multis spem tollit acumen,
Abstrusæ sophiæ scandere in alta vetans.
Accamen ex multis tua qui decreta sequuntur,
Mierbekano adeò dexteritate fauet,
Seu canit Interitum rerum sive afferat Ortum;
Et quos admittant, rei iacentque modos.
Te ut noscatur, nosci & dignaris in illo,
Illi⁹ assumto dum placet ore loqui.
Tobia, magni specimen retineto Magistri,
Sisq⁹ cui quondam seculi Aristoteles.

ANDREAS LOMACHIVS.

18.11.1965

Chloro-alkali industry

Electrolytic Cell

Electrolytic Cell